

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četril leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tisk-
arskega društva do-
biti list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rekopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vretice,
če se tiskne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 28.

V Mariboru, dne 14. julija 1898.

Tečaj XXXII.

Shod v Št. Petru pod sv. gorami.

(Izvirni dopis).

Ob ugodnem vremenu, ogromni udeležbi, bilo jih je 7—800 mož, mej gromenjem topičev ter vihranjem narodnih zastav se je vršil v nedeljo v Št. Petru shod «kat. polit. društva za kozjanski okraj.» Kaj tacega nismo pričakovali. Št. Peter se je praznično oblekel. Vrli župan, Ferd. Kunej, z občinskim zastopom je storil vse, da je povzdignil to narodno slavlje. Raz vsako hišo so plapolale zastave. Zborovalni prostor je bil mično okrašen. Ko odbije ura štiri, nastopi zaslužni vodja kozjanskih Slovencev, načelnik okrajnega zastopa, župnik pilštanski, ter pozdravi kot predsednik društva ogromno množico ljudstva, pozdravi in predstavi državnega poslanca viteza Berksa, ki je vrlo zastopal svoj volilni okraj v državnem zboru; razloži namen ustanovitve «kat. polit. društva,» namreč da društvo brani slovenskemu narodu sv. vero in materino besedo; potem pa podeli g. poslancu besedo.

Gospod poslanec presenečen in ginjen, da ima pred seboj toliko volilcev, izrazi posebno veselje še nad tem, da ga je bilo povabilo «katol. polit. društvo.» Da, pravi poslanec, politika naj se izvršuje na katoliški podlagi. Duhovniki so vodili naš narod in s pomočjo duhovnikov in po katoliški poti je dosegel, kar je dosegel. Zato izražam željo, naj se povsodi snujejo «katoliško-politična društva».

Nadrobno poroča sedaj o državnem zboru; omenja neznosno in pogubonosno obstrukcijo, ki že traja celi mesec; govori o

dosedanji krivični nagodbi z Ogrsko; obsoja Nemcev zahtevo, da bi naj bila nemščina državni jezik.

V zbornici nisem dosegel ničesar, pravi poslanec, a dosegel sem nekaj po drugih, tihih potih, — hodil sem namreč od ministra do ministra. Pri tem omenja celjsko slovensko gimnazijo, za katere obstanek se je potegoval. Prosil je pa tudi ministra, naj nastavi na slovenski gimnaziji kot ravnatelja moža, ki ima srce za šolo in narod, kar se mu je obljubilo. Predlagal je, naj dade nekaterim spodnještajarskim trgov volilno pravico v mestni volilni skupini. Interpeloval je vlado zaradi vojniških krivih volilnih imenikov, ki so sedaj vsi ovrženi. Ko so štajarski Nemci v Gradcu sklenili velemodri sklep, isti je veleposestnik, ki ima veliko hiš, ne oni, ki ima veliko posestvo, se je takoj obrnil do ministerstva, in ta sklep ni od cesarja potrjen. Predlagal je, naj imajo Mažari svojo banko, mi pa svojo, avstro-ogrsko banka je nam v škodo. Potegoval se je za nemško slovenske poštne pečate, zahteval, naj se pokličejo naši vojaki s Krete domu. Zastran živinske bolezni zahteval je, naj se v takih glavarstvih, kjer je kužna bolezen in so sejmji zaprti, ne terjajo davki mej tem časom, ravno tako je zahteval naj se cena soli zniža. To je velik greh, da vlada dobiva od dohodkov soli 90%. Ko se je jelo uvažati sadje, zlasti jabelka iz Amerike, je jela padati cena naših jabelk. Predlagal je ministru, naj vpelje visoki tarif za uvažanje, kar pa ni bilo vsprejeto. Ko se je pa prikazala na teh ameriških jabelkah takozvane

José-uš, predlagal je, naj se uvažanje sploh prepove, da se naše sadje ne naleze pogubnega mrčesa. Tudi je bil odločno proti ponarejanju vina ter omenil, da izda vlada postavbo, ki bo prepovedovala delati umetno vino ter prodajati. Vlada ima dobro voljo, to je pokazala v jezikovnih naredbah in v predlogu, ko hoče premeniti desetek, tako da do 2500 ne bi bilo treba plačevati desetka. Od 10.000 gl. bi prišlo komaj 1% za plačati. «Ker ima torej vlada dobro voljo, zato jo hočemo podpirati. Tako sem delal doslej, tako bom delal odslej.» S tem konča g. poslanec nad jedno uro trajajoče poročilo, kateremu je sledilo burno odobravanje.

Zahvaljujoč se g. poslancu, prebere g. predsednik nekoliko resolucij, katere, potrjene od zborovalcev, se izročajo g. posl. Resolucije zadevajo 1) vseučilišče v Ljubljani, 2) nad-sodišče v Ljubljani, 3) nastavljanje nemških uradnikov po Slovenskem, 4) naj se Št. Peter uvrsti med trge, 5) vravnanje Sotle, ki pou-
zročuje vsako leto neizmerno škodo, 6) re-
solucija za poldnevni šolski poduk v Št. Petru.

Druga točka dnevnega reda je bila: «Kaj hočejo socijalni demokratje? Izvrstno je rešil g. govornik (J. G.) svojo nalogo. Beseda mu je tekla gladko, prepričevalno ter glasno in razumljivo. Z vsvo resnobo je opozarjal, kako preti pogin sv. veri, katoliški cerkvi, državi in obstoječemu družabnemu redu od strani socij. demokratov. 14 poslancev so si pridobili pri lanskih volitvah, 65 socij. demo-
kratčnih časopisov imamo v Avstriji. Demo-
kratizem se torej vedno bolj širi. Oziraje se
na vse to, moramo napeti vse sile ter z

Listek.

Maron, mladi spoznovalec z Libanona.

(Povest. — Prevel A. J.)

(Dalje.)

«Mladenič,» reče udova drzé ga za roko, «žal mi je, da se zaradi nas podajate v nevarnost. Ako Turki zvedo, da ste kristjanom prijazni, vas gotovo umorijo. In to mi dela dvojno bolečino, ker niste krščeni in ne morete kot kristjan umreti.»

«Ne bodite v skrbi zaradi mene,» odgovori Ali. «Ime mojega očeta in moja obleka me varuje. Pa molite zame!»

Zadnje besede je Ali govoril tiho in počasi. Nato poda Maronu roko, ki ga še spremi skozi dvorišče v neko stransko ulico. Predno se poslovijo, reče Maronu:

«Maron, ako boste morali bežati, tedaj bodem tudi jaz bežal, ker jaz nimam več očetovske hiše.»

S temi besedami odide v glavne mestne ulice, od koder je še vedno donel strašen hrup.

Maron se žalosten vrne k svoji materi in sestri in zopet poklekne z njima pred podobo žalostne Matere božje. Vsi trije molijo skupno, da bi Bog odvrnil pretečo nevarnost st

in da bi jim dal moč, da ostanejo do konca stanovitni, ako bodo morali za Kristusa celo umreti.

Zdaj moramo za nekaj časa zapustiti udovo in njena otroka ter razložiti, zakaj da je v Siriji izbruhnulo tako krvavo preganjanje krščanskih Maronitov.

2. Maroniti in Druzi.

Na severni strani svete dežele se razteza mogočno gorovje Libanona. V dolinah in po bregovih tega gorovja živi dvojno, popolnoma različno ljudstvo, in sicer krščanski Maroniti in pa na pol poganski Druzi. Med tema narodoma že vlada 800 let smrtno sovraštvo in vedna vojska. Poprej tega ni bilo. Maroniti, ki so že davno vsprejeli katoliško vero, so bili jedini gospodarji v Libanonu. Bili so goreči kristjani in so vkljub krutemu preganjanju in zapeljevanju od Turkov in Arabcev svojo vero ohranilo čisto do današnjega dne. Tudi h grški cerkvi niso hoteli pristopiti, temveč so ostali zvesti rimskemu papežu. Za to stanovitnost se morajo zahvaliti posebno sv. puščavniku Maronu, ki je okoli leta 420 po Kr. živel v neki votlini na Libanonu. Ta sv. mož je utrdil svoje ljudstvo v veri po svojih gorečih pridigah, po svoji pobožni molitvi in lepem vzgledu. Od sv. Marona so dobili tudi ime Maroniti.

Do leta 1000 so mirno živeli po svojem strmem hribovju. Takrat pa se naselijo v Libanonu arabski Druzi, divji, roparski in krvoločni mohamedani iz Egipta. Druzi, dasiravno po številu v majšini, so vendar po svoji okrutnosti zdaj vladali, stiskali in preganjali miroljubne Maronite. Čez Druze in Maronite objednem so v zadnjem stoletju gospodovali knezi ali emiri iz arabske družine Šebab. Najgrozovitejši teh mohamedanskih knezov je bil emir Bešir. Da bi dobil denar in da bi utrdil svoje gospodstvo nad Maroniti, je dal ta okrutnež mnogim svojim nasprotnikom in celo udom svoje družine oči iztakniti in roke posekati. S tako grozovitostjo je vladal od l. 1800 do 1840. Ubogi Maroniti so se večkrat uprli in svoje zatiralce pognali v beg. Pa vedno zopet so bili podjarmljeni in so morali vedno večje davke plačevati. Konečno pridejo leta 1840 Angleži in Avstrijanci z ladjami in vojaki Maronitom na pomoč in osvobodijo deželo. Emir Bešir je bil vjet in Angleži so ga vzeli s seboj. Vendar Maroniti niso dobili prostosti, kajti deželo so dobili Turki, ki sicer z Maroniti niso ravnali tako okrutno, pa jih tudi niso mogli zadostno braniti pred napadi divjih Druzov. Maroniti prosijo zato na Francoskem pomoči in jo tudi dobijo. Turki in Druzi so radi tega postali nezaupni in so se bali, da si bodo Fran-

vsemi dovoljenimi pomočki na podlagi krščanskih načel delovati proti socialnim demokratom za narod naš, kateri naj se skrbno varuje teh krivih prerokov v ovčji obleki.

Tretji govornik je odgovarjal na vprašanje: Kaj pa hočemo mi? Mi pa hočemo, pravi govornik, v vas zbujati katoliško in narodno zavest, mi hočemo braniti vaše verske, narodne in državljanske pravice, mi pa hočemo vas poučevati v političnih, socialnih in gospodarskih razmerah in razširjati med vami katoliško-slovensko avstrijskega duha. Na podlagi teh odgovorov razvija g. govornik le z njemu dano zgovornostjo v poljudni in razumljivi besedi, dolžnosti, ki jih imamo do cerkve, naroda in cesarja. Posebno natanko je odkrival kričeče krivice, ki se nam godijo od strani raznih oblastev: od glavarstev, sodnij, davkarij, notarijata itd. ter povsod navajal žalostne vzglede kot dokaze bodi iz lastne skušnje ali jih je povzel iz časnikov. Nemško je vse, nemško se nam vsiljuje vse — na našo škodo. Tujci nevesči našega jezika sedijo po pisarnah ter oholo prezirajo naše pravice misleč, da smo mi zavoljo njih, ne pa oni zavoljo nas. Mi jim rečemo kruha, oni nam pa dajajo kamen-palico. Terjajte torej vsepovsod vse slovenski in izginili bodo kmalu tujci, njih mesta pa zasedli našinci. Govornik je s svojimi ognjevitimi besedami na stotine pričujočo množico tako navdušil, da mu je slovesno večkrat obljubila držati se zvesto, verno in vedno cerkve, naroda in cesarja.

Slednjič se zahvali g. predsednik vsem zborovalcem, zlasti šentpeterskemu občinsk. zastopu, Brežčanom, Bizelječanom in bratom Hrovatom za njih obisk ter zaključil shod z običajnimi trikratnimi živijo-klici na sv. očeta in presvitlega cesarja.

Shod je bil velikansk, a tudi upamo, da je vspeh — sad velik!

Kakó je doli pri kmetu?

Iz savinjske doline.

Če kak grof ali knez ob gotovem času ne more tako jesti ali piti kakor po navadi, že se poroča po vseh časopisih: ta in ta je bolan, ne more jesti, ima mrzlico itd.

Če se take neznatne nezgode javljajo časopisom, zakaj bi pa jaz ne smel poročati o velikih neizgodah in nesrečah, katere dan za dnevom zadevajo našega kmeta? Pač res, ubogi kmet! Letošnjo pomlad je bilo vse veselo, vse je upalo dobre letine, dobre košnje in bogate žetve. No slabo vreme meseca

junija in začetkom julija je to upanje zelo, zelo zmanjšalo. Seno se je sicer večinoma spravilo, toda kakšno! Ob silnih nalivih so narastle razne vode, preplavile so travnike, onesnažile travo ter pustile cele kupe peska in kamenja. Veliko ravno dokošene trave je voda odnesla, nekaj je je segnilo na polju ali se je pokvarila radi neprestanega deževja.

Podobno je na žitnem polju. Viharji in deževje je vrglo žito večinoma na tla, da se bo dobilo le malo zrnja in že na pol strohnela slama. Razven tega se pozna še zlasti na pšenici grda rja in pri vsem tem smo še v vednem strahu, da morda

„Ledeno zrnje v setve vsuje

Oblak temán —“.

Tudi turšica in krompir sta na bolj vlažnih krajih slaba; tu in tam sta bila celo pod vodo. Na drugih krajih je zopet voda odnesla z njiv veliko množino najboljše prsti. Pač žalosten pogled na nekatere njive!

Tako se godi pri nas tu spodaj delavnemu slovenskemu ljudstvu, ki ne dela velike politike. Seveda visoki gospodje se za nas malo brigajo, ker vlečejo vsejedno svoje plače, čeprav bi nam še tako slabo šlo. A za nas je drugače. Naj pridejo še take nesreče, treba je le davke plačati, doma vse oskrbeti in še milošnje dajati raznim ljudem, ki nas nadlegujejo od vseh strani. Ker smo kmetje v vedni nevarnosti, da bi prišla nesreča čez nas, za-to ne uganjamo takih bedastoč kakor lahkoživi mestni gospodje, katerim se ni bati, da bi jim toča kaj pobila. Tudi v politiki smo bolj jasne pameti kot segreti nemški gospodje, ki mislijo, da bi nas »nemški državni jezik« rešil vsega hudega. Živo obžalujemo nam neumevno ravnanje naših uradnikov, ki slovenskemu kmetu pošiljajo nemške dopise. Vsak izmed nas ve, da če se gosti ni učil, gosti ne zna. Nemška gospoda bi morala v svoji omiki tudi že tako daleč priti, da bi vedela, da kdor se nemški ni učil, tudi nemški ne zna. Mi Slovenci smo ljudje, po božji podobi ustvarjeni kot drugi narodi in zahtevamo pravico na vseh straneh. O vi višji gospodje, skrbite za razvoj kmetijstva, olajšajte davčno breme, dajte nam varstvenih postav, a prizanašajte nam s svojimi nemškimi dopisi!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Grof Thun je pozval tudi zapupne može levičarske državno-zborske manjšine k sebi, da se posvetuje z njimi o re-

šitvi jezikovnega vprašanja. Prišli so sicer, a odklonili so vsak razgovor z ministerskim predsednikom. Kaj bo sedaj ukrenil grof Thun, se ne ve.

Nižje-Avstrijsko. Sklep deželnega zbora, po katerem se določuje nemški jezik za Nižje Avstrijsko kot deželni jezik, ni dobil cesarjevega potrjenja. Na Nižjem Avstrijskem je mnogo okrajev popolnoma českih. Cesar torej noče, da se slovenske manjšine zatirajo. — V Hohenavi so imeli Čehi zborovanje. Nemci so dosle goste jako neollikano pozdravljali.

Česko. Razgrajč Jurij Schönerer je za minolo nedeljo sklical ljudski shod v Hebu kot spomin na jednaki shod lanskega leta. Toda videlo se je, da navdušenje za Jurija in njegove burke pojema, kajti došlo je mnogo manj ljudi kot lani. Po dovršenem vsporedu so šli zborovalci preko meje na Nemško. Da bi Slovani hodili tako preko meje na Rusko, kako kričanje bi nastalo. Toda Nemci vse smejo!

Štajarsko. Graški krščanski socialisti so sklenili pri mestnih volitvah postaviti lastne kandidate kot avstrijska domoljubna ljudska stranka. Konservativci so se jim pridružili.

Koroško. V Medgorjah je pri občinski volitvi zmagala slovenska stranka. Nasprotniki so hudo pritiskali na volilce, toda s slabim vspehom. Volitev je trajala od 9. ure zjutraj do pozne noči.

Kranjsko. Državni poslanec dr. Žitnik je imel na Blokah preteklo nedeljo volilski shod, ki je bil dobro obiskan. Sklenilo se je, zahtevati v vseh javnih zastopih slovensko vseučilišče in slovensko nadsodišče v Ljubljani. — Pogačnik in dr. Krek pa bosta sedaj v nedeljo poročala o svojem delovanju v državnem zboru.

Primorsko. Krščanski socialisti na Primorskem so se začeli pridno organizovati proti kapitalizmu in socialni demokraciji. Neutrudno prireajo shode ter poučujejo na njih ljudstvo o sedanjih družabnih razmerah. Ljudstvo jih rado posluša, ker spoznava v njih svoje prijatelje. Na zadnjem shodu v Dolini je bilo do 3000 udeležencev. Tudi shod v Pevmi je bil dobro obiskovan.

Vnanje države.

Vojska. Mesto Santiago še se vedno brani proti napadom Amerikancev in se noče udati. Toda dolgo se ne bode moglo ustavljati ameriški premoči. Špansko brodovje pred Kubo je res uničeno in poveljnik Cervera ujet. Veliko se govori sedaj o sklepanju

cozi osvojili celo Palestino in jo obdržali za sebe. Zatorej sklenejo Turki vse kristjane po Siriji pomoriti. Turški paša v Bajrutu da na tihem Druzom povelje, naj začnejo Maronite v Libanonu moriti. In turškim namestnikom je bilo prepovedano braniti kristjane. V majniku l. 1860. se je začelo nečloveško klanje kristjanov. Druzi planejo na Maronite, požgejo njihove vasi in pomorijo prebivalce. O tem krvavem preganjanju, ki je trajalo tri mesece, govori prvo poglavje naše povesti. Vrnimo se zdaj zopet v Sidon k svojim znancem, ki smo jih zapustili v velikem strahu in žalosti.

3. B e g.

Ko se je Ali poslovil od svojega prijatelja Marona, se je naglo napotil po najbližjem potu v hišo svojega očeta. Naenkrat na potu prestrašen obstoji. Pred njim je ležal kup mrličev na cesti. Ali stopi bliže in gleda, če bi se bil kateri živ, da bi mu pomagal. Pa z grozo zapazi, da so bile vsem mrtvecem odsekane glave, roke in noge. Med mrličmi spozna tudi maronitskega duhovnika, katerega je mnogokrat videl pri Maronu, in strah ga prešine pri misli, da taka usoda čaka tudi njegove krščanske prijatelje. Ravno hoče oditi, ko dva Arabca priskočita iz ozke ulice z ostrimi bodali in ga zgrabita.

«Ti si krščanski pes,» kričita na vso moč, »zato moraš umreti!»

«Nikakor, jaz nisem kristjan,» odgovori Ali in se skuša osvoboditi.

«Zakaj si pa tedaj tako skrbno preiskoval te mrličje in zraven glasno stokal?» rečeta porogljivo Arabca. Ali ne ve nobenega odgovora. Eden Arabec pa pravi svojemu tovarišu:

«Ta fant ima turško obleko, zato mu ne smeva nič žalega storiti, dokler nisva o stvari čisto prepričana.»

«Dobro,» reče zdaj Arabec in spusti Alija. «Zdaj pokaži, da si mohamedan in reci: Bog je Bog in Mohamed je njegov prerok.»

Ali izgovori te besede, pa tiho in nerazložno, tako da se Arabcema znova vzbudi sum, in eden reče:

«To si tako slabo povedal, kakor da bi ne bil navdušen mohamedan, ampak strahopeten krščanski odpadnik. Zakaj si tukaj pri mrličih stokal in kaj si iskal? Znabiti svoje sorodnike?»

Zdaj pride Aliju dober izgovor in on reče pogumno:

«Bojim se kristjanov, ker nimam orožja, in mislim sem, da pri teh mrtvecih najdem vsaj kak nož.»

«To je tedaj vzrok?» odgovori Arabec smeje se.

«Tu imaš nož! Zdaj pa pojdi z nama

in pomagaj kristjane moriti kot pravi navdušen mohamedan.»

In Arabca vzameta Alija na sredo in ga vlečeta s seboj naglavni trg, od koder je prihajala svetloba. Ali mora z njima, dasiravno nerad. Srčno obžaluje svoj lažnjivi izgovor, ki ga je spravil še v večjo zadrego, kajti kristjanov noče moriti za noben denar. V svojem strahu začne na tihem moliti, kakor je kratko poprej slišal svoje krščanske znanke: «Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime! Reši me! Ne daj, da bi postal morilec! Oče naš! Daj nam danes naš vsakdanji kruh! Oče, reši me vsega hudega in teh dveh Arabcev!» Tako je molil v strahu in zmešnjavi. Pa ljubi Bog je razumel njegovo molitev in mu pomagal. Kajti, ko pridejo na trg, je divja množica ravno napadala neko krščansko hišo. Nekateri Arabci in Druzi so nosili oropane reči iz hiše, drugi pa so jo zažigali. Grabežljivost se polasti tudi teh dveh Arabcev, ki sta še vedno držala Alija. Zato ga spustita in se pridružita drugim roparskim četam, da tudi kaj ugrabita. Ta ugodni trenotek porabi Ali — zgine med množico in zbeži.

Ravno ko hoče zapustiti trg, zasliši zopet za seboj oni strašni glas, ki je ta dan že dvakrat globoko užalil njegovo srce. Ali se ozre in zagleda svojega očeta, ki besnečo

miru. Amerikanci neki zahtevajo, da se jim prepusti Kuba, Portoriko, jeden zaliv na kapverdskih otokih in tako dolgo filipinski otoki, dokler ne plačajo vojne odškodnine. To so velikanske zahteve, v katere bodo Španjci pač težko privolili.

Srbsko. Skupštini se je predložil nov tiskovni zakon, ki pa je tako neugoden za hitro izdajanje časopisov, da ga vse stranke obsojajo. — Da se zapreči veliko število gimnazijcev, hoče vlada tudi izdati poseben zakon. Gotovo ubožnejšemu prebivalstvu ne bo v hasek. Vidi se, da že veje Milanov duh na Srbskem.

Cerkvene zadeve.

Zlata sv. maša na Dobrni.

Česar smo se že dolgo veselili, to smo 6. julija srečno dočakali. Naš preč. g. župnik in častni kanonik, Karol Gajšek, so ta dan prav slovesno peli svojo zlato sv. mašo, obdani od 19 č. gg. mašnikov, obdani od lepšega venca belo oblečenih družic in drugih odličnih gostov. Praznično okinčana cerkev je bila prenapolnjena vernega ljudstva, ki je privrelo, dasi v delavnik, da se udeleži te redke in za naš kraj še nove svečanosti. Mlada požarna straža dobrnska je skrbela vzgledno za lep red, da se v kljub veliki gnječi ni pripetila nobena nesreča. Bodi ji zato zaslužena zahvala! Ona je pa tudi že na predvečer priredila našemu zlatomašniku lepo bakljado, katero je kot častni načelnik in kot slavnostni govornik spremljal tudi ravnatelj tukajšnjih toplic, dr. Kumpf. Načelnik požarni straži, Franjo Orosel, pa je v imenu društva poklonil zlatomašniku lavorov venec. Topliška godba je bila priredila podoknico, godba požarne brambce pa sinoči mirozov. V nedeljo jutraj pa že ob 4ih budnico. Da se je zvonilo in streljalo, da so goreli kresi, pač ni treba posebič omenjati, a umetnega ognja, kakoršen se je sinoči tukaj žgal, na dveh, treh krajih, takšnih lampijonov, kakoršni so nam sinoči svetili, takšnih transparentov ali z lučmi razsvetljenih napisov, kakoršne smo tukaj brali, ne najdeš kjersibodi.

Vedi, da ne samo domačini, tudi topličarji-ptujci so sinoči bogato razsvetlili okna, obrnjena proti cerkvi ali proti župnišću. — Vreme sicer ni bilo ugodno, a tudi še obilnejši dež bi ne mogel ustaviti teh svetlih dokazov srčne udanosti in verne zvestobe tukajšnjih faranov do svojega blizo 30letnega farnega predstojnika.

množico navdušuje, da pokolje kristjane, ki so jih prignali iz goreče hiše. Ali je mislil očeta kleče prositi, naj vendar ne oskrni svojih rok s krvjo nedolžnih kristjanov. A zdaj je uvidel, da bi bile vse prošnje zastonj. Napoti se proti domu in misli le še na rešitev svojega prijatelja Marona, njegove matere in sestre. Zato je bil že skrajni čas, ker krščanski del mesta je že gorel na mnogih krajih. Med potjo si dela načrte za srečno rešitev. Vsakega mimogredočega mohamedana se močno prestraši. Ker pa ima v roki krvav nož, ki ga je od Arabca dobil, se Turki in Arabci zanj ne brigajo, da se celo hvalijo njegovo junaštvo. Pri tem spozna Ali, da ga imajo zaradi njegovega krvavega noža za morilca kristjanov, in načrt je kmalo napravljen. Sklene namreč svojim prijateljem priskrbeti turško obleko in krvavo orožje ter jih tako rešiti iz mesta. Domov prišedši ne najde nikogar. Urno stopi v svojo sobo in vzame iz omare turško obleko za Marona. S seboj vzame tudi ves denar, kar ga je imel in vse zlate prstane in dragocenosti, katere je dobil po svoji rajni materi. Pa kje naj dobi obleko za Maronovo mater in sestro, kajti v svoji maronitski obleki se nista smeli pokazati na ulici. Ali premišljuje, kako bi se rešil iz zadrege. Zdaj mu pride na misel, da še znabiti najde kako obleko svoje rajne

Ta čutila so razodeli tudi zastopniki občine pod vodstvom svojega župana, gosp. Koka, ta čutila so izrazili šolarji pod vodstvom svojih skrbnih učiteljev, ta čutila so dokazali farani skozi usta cerkvenih ključarjev. Da so od raznih stranij in krajev došla preč. gsp. zlatomašniku prisrčna voščila in pomenljiva darila, ni dvomiti, saj smo videli našega listonošo nositi v župnišče cele pesti brzojavk, pisem in poštinih spremnic. Ena častitka pa ni veljala samo našemu slavljenču, ona je veljala tudi nam vsem, ki smo se bili te zlate sv. maše udeležili. Došla je bila od našega prem. kneza in škofa iz Maribora. Preč. g. opat Ogradi, ki so prav ginljivo govorili o naši dolžnosti, se Bogu za vse, tudi za križe skazovati hvaležnim, so nam v začetku svojega govora to škofijsko pismo prav razločno prečitali. Nadpastir slavijo v njem vse skozi vzornega zlatomašnika ter ga zahvaljujejo za njegov neumorni in požrtovalni trud. Pismo se bo prepisalo v spominsko knjigo fare dobrnske.

Cerkveni pevski zbor pod vodstvom tukajšnjega nadučitelja Voglar-ja, si je tudi pošteno prizadeval, da je to redko svečanost povzdignil z lepimi cerkvenim petjem. Menim, da ne bom zgrešil in nikogar žalil, če rečem, da je bila tukajšnja ljudska šola skoro najlepše razsvetljena. Njena vrstnica pa je bilo zdravilišče za bolne duhovnike lavantinske škofije, za katero so si bili stekli naš zlatomašnik posebnih zaslug. Končno naj še omenim, da so sedanjí dekan novocerkevski, preč. g. dr. Lavoslav Gregorec, v imenu čast. duhovščine dekanije novocerkevške zlatomašniku kot doslužnemu dekanu tega dekanata podarili lepo mašno knjigo, č. gosp. župnik Karba pa v imenu gg. kapelanov dobrnskih krasno štolo in neka gospa topličarica je poklonila hromemu zlatomašniku še dragoceno palico. Eno kakor drugo, vse se je rabilo pri tej zlati sv. maši. Mi dostavljamo le to srčno željo, da bi se naš preč. gospod zlatomašnik še prav dolgo posluževal teh očitnih spričeval našega spoštovanja in naše iskrene ljubezni.

Gospodarske stvari.

XXI. obč. zbor društva „Kmetovalec“ v Gotovljah.

Mnogo že imamo društev po Slovenskem, ali malokatero tako čilo deluje, kakor ravno društvo „Kmetovalec.“ V kratkem svojem obstanku 8 let, doživelo je že svoj XXI. občni

matere v hiši. Naglo gre v zapuščeno sobo, odpre omaro in res najde, česar je iskal. Hitro si poišče obleke za udovo in Judito in jo zveže v culico. Pa zdajci se spomni svoje matere, ki je nekaj nosila to obleko. Težko mu postane pri srcu. Vse vrže od sebe, solze mu stopijo v oči in kleče reče:

«Mati, mati, odpusti mi, da zapustim svojega očeta. Mati, jaz moram bežati, ker hočejo iz mene storiti morilca. Jaz moram rešiti svoje prijatelje, to bi mi tudi ti zapovedala. Mati, pomagaj mi in prosti za-me.»

Potem tiho vstane in zapusti v obleko očetovo hišo. Po ovinkih srečno dospé v ozko ulico, v kateri je stanovala udova s svojima otrokoma; rahlo potrka in pokliče Marona. Maron se oglasi:

«Kdo si?»

«Ali, tvoj prijatelj, odpri naglo!»

Duri se odpro in Ali vstopi. Udova prestrašena stopi od Alija, ko vidi v njegovi roki krvavo orožje.

«Kaj,» reče mati, «zarad nas ste umorili kakega človeka?»

«Ne, ne,» jo pomiri Ali, «ta nož mi je dal nek Arabec. Ta krvavi nož me je varoval na potu domov in k vam in bode zdaj tudi vas varoval.»

«Čegava kri pa je?» vpraša Maron. Ali pogleda orožje in reče nemirno:

zbor, ki se je vršil dne 3. julija t. l. ob 4. uri popoldne. Ljudstva se je prav obilno, kakor vselej zbralo. Po običajnem predsednikovem pozdravu otvorilo se je zborovanje. Najprej je poročal tajnik o živahnem gibanju našega društva.

Za društvenim poročilom pa, ker je bil za prvo napovedani govornik, g. Mrt. Jelovšek, deželni potovalni učitelj, službeno zadržan, prešlo se je takoj k 2. govoru gsp. Fr. Praprotnika, ki je temeljito razpravljal o ravnanju in nasajanju vinogradov z ameriško trto. Ljudstvo je z zanimanjem sledilo njegovemu govoru in si gotovo mnogo v svojo korist zapomnilo. Pri tej priliki omenjamo z njegovim dovoljenjem, da je g. Fr. Praprotnik z veseljem pripravljen, kjerkoli govoriti, posebno o sadjarstvu in trtoresji in za svoj trud ničesar ne zahteva, samo da se mu vozni stroški povrnejo. Po govoru slišali smo navdušeno deklamacijo 7letnega Tineta Vizoviškega. Čudili smo se, kako krepko je naglašal Gregorčičevo «Domovini» in še druge deklamacije. Potem pa je bilo vpisovanje udov in volitev novega odbora. Izvolil se je z vsklikom vnovič stari odbor, ki je porok vztrajnega delovanja.

Že pri XX. občnem zboru društva «Kmetovalec» se je sklenilo prirediti to leto kot jubilejno leto vladanja Njeg. Vel. cesarja sadno razstavo; in letos se je dodalo še samo toliko, da se ta razstava priredi s porazumljenjem «Kmetijske zadruge v Žalcu» in «Cesarjevič Rudolfovega sadjerej društva» v celjskem Narodnem domu in se ob enem skliče tudi shod vseh spodnještajarskih sadjarjev. Okrajni odbor je v ta namen že 500 gld. kredita dovolil.

Tako je zopet minil občni zbor društva «Kmetovalec»; zabavali smo se še raznovrstno nekoliko časa, potem se pa zadovoljni razšli z nado, da se skoraj zopet snidemo.

Razstava goveje živine v Šmarju.

Prošnji okraj. odbora v Šmarju z dne 18. januarja t. l. je ugodil vis. deželni odbor. Sklenjeno je torej, da bode v tekočem letu za šmarski okraj v trgu Šmarje razstava goveje živine.

Namen take razstave je, kazati živinorejcem celoten pregled govede ednega okraja, oziroma ker se bodo take razstave v določenih obdobjih (presledkih) ponavljale, dati živinorejcem in splošnemu občinstvu priliko opazovati, v kolikor živinoreja ednega okraja napreduje — mogoče pa tudi stoji, ali pa še celo nazaduje.

Pri takih razstavah se premirajo razun

«Mislim, da je kristjanska kri.»

«Kristjanska kri!» zakliče udova in vzame Aliju nož iz rok rekoč:

«Ljubi otroci, čujte, to je kristjanska kri, mučeniška kri!» Nato poklekne pred križem, vzdigne krvavi nož in moli:

«O moj Odrešenik, poglej kri svojih otrok, svojih bratov. Jaz ti jo darujem; in darujem ti tudi svojo kri in kri svojih otrok. O moj Zveličar, krepčaj nas v smrtnem boju!»

Potem vstane stara udova in spoštljivo ogleduje krvavo orožje, pomoči svoj prst v napol strdeno kri in zaznamuje z njo svoje čelo in čelo svojih otrok rekoč:

«Otroka, to je kri mučenikov; naj meni in vama podeli moč za Kristusa umreti.»

Začuden je gledal Ali srčno mater, ker si ni znal razložiti, od kod prihaja njena želja po mučeniški smrti; njemu je bila smrt nekaj strašnega. Zdaj ga vpraša udova rekoč:

«In kaj naj zdaj storimo? Bežimo ali ostanemo?»

Ali kratko pove, kako je v mestu, da bodo že najbrž v malo urah vse kristjanske hiše v ognju. Zato je treba naglo zapustiti mesto. Da jim turško obleko in pomaga Marona spremeniti v mladega Turka. Udova in Judita pa sta zvezali vse dragocenosti in se preoblekli po turško. Že so hoteli zapustiti hišo, ko jih še Judita opomni: «Kam

plemenskih bikov tudi plemenske krave in telice, ter se bode pri razstavi v Šmarju, ki se bode vršila meseca septembra t. l., razdelilo 900 do 1000 kron državnih in deželni premij, ter do 500 kron od okraja Šmarje.

Tudi vse občine šmarskega okraja so pozvane, da k tej, za šmarski okraj tako važni zadevi darujejo izdatne zneske za obdarovanje vrednih živinorejcev lastne občine.

O dolžnostih lastnikov premirane govede pouči vsakega načelnik živinorejskega okroga in sicer so za občine trg Šmarje, okolica Šmarje in Sv. Vid g. Fr. Adrinek, župan v Šmarju; Ponikva, Sladkagora in Lemberg g. Fr. Podgoršek, veleposestnik na Ponikvi; Sv. Peter na Medvedjem selu, Nezbiše, Sv. Hema, Roginska gora in Zibika g. Jože Kregar, župan pri Sv. Petru na Medvedjem selu; Sv. Štefan, Slivnica, Žusem in Tinsko gsp. Franc Pimgaršek, posestnik pri Sv. Štefanu.

Živinorejci! pozivljamo Vas torej da se pripravljate že sedaj na to važno razstavo goved t. j., da če ste v posesti lepih plemenskih bikov, krav ali telic, istih ne oddajate, marveč redite, ter s posebno pozornostjo in marljivostjo pripravljate za razstavo, da se bo smel naš okraj s celotnim vtisom svoje govedoreje ponašati.

Ne mala Vaša korist bodo pa tudi razdeljene premije, katerih namen ni samo pridnega živinorejca pred drugimi odlikovati, ampak tudi druge vspodbujati, da pridne posnemajo.

Kateri dan v mesecu septembru t. l. da se bode razstava vršila, naznanilo se bode še posebej vsem občinam lastnega okraja, kakor tudi po časnikih pravočasno.

Okrajni odbor Šmarje, dne 9. julija 1898.
Načelnikov namestnik: Adrinek m. p.

Sejmi. Dne 16. julija v Poljčanah, Dobju, Brežicah. Dne 18. pri Sv. Barbari pri Konjicah, Sv. Ani na Krembergu, Št. Filipu pri Kozjem, na Muti. Dne 20. v Vitanju, Arnovžu pri Sv. Marjeti na Pesnici, Sv. Marjeti na dravskem polju, v Imenem. Dne 21. v Turniščah, Bučah in na Vrenski gori.

Dopisi.

Iz Slovenskih gor. (Razno.) Na mariborskem kolodvoru sem skočil v nerodni poštni voz, ki je v par trenutkih začel skripati ter se pomikati proti Št. Lenartu v Slov. goricah. Bil sem truden, izmučen od dolgega pota, zato sem kmalu zaspal. Šele v trgu sem se vzbudil in vzdignil sem svojega rojstva

bodemo bežali? Ali ne potrebujemo nič živeža na pot?

«Saj res,» pravi mati, «na to te je spomnil tvoj angelj. Najbrž bodemo imeli dolgo pot čez bregove, predno najdemo zavetje. Maron, prinesi iz kleti ves kruh in nekaj zadelanih vrčev vina. To bodemo vzeli s seboj.»

Maron stori, kakor mu je bilo rečeno. Potem še enkrat pokleknejo pred križ in pred Mater božjo, proseči jo za varstvo in se poslovijo od hišice, katere ne bodo več videli.

Smešnice.

Učitelj: »Koliko ur ima dan?« Učeneec: »Sedaj dva in dvajset.« Učitelj: »Kako to, da sedaj dva in dvajset?« Učeneec: »Mati so rekli, da je sedaj dan dve uri krajši!«

Zobozdravnik: »Ali lahko z milostivo gospo govorim?« Hišna, ki ni poznala zobozdravnika: »Ne, gospo bolijo zobje.« Zobozdravnik: »Kako jo naj bolijo zobje, ko pa sem ji jaz še le sedaj prinesel umetno zobovje.«

kosti, jih položil polagoma na prosto ter jih začel oprezno prestavljati proti bližnji gostilni, kjer se mi je postreglo z dobrim, svežim pivom. Ko sem se nekoliko pokrepčal, sem jo mahnil gor po trgu. «Vse pri starem, a še slabše kot prej!» sem vzdihnil. Nemški napisi se ti reziyo povsod nasproti ter se ti smejiyo v obraz, češ: «Glej, kako je slovensko ljudstvo zavedno! Njegov jezik zametujemo, zaničujemo, a vendar nas podpira...» Brr!

«Heil, heil...» mi je zadonelo od nekod na uho; sem po cesti pa je prijadrala gospa z balonskimi rokavi in fantastično nakinčanim klobukom ter z — modrižem v nedrih. «Torej že tudi tukaj veje oni duh, protipovsod, izdajalski duh kričavega Wolfa...» Ni čuda, da se Št. Lenarčani sramujejo imena — Slov. gorice, ni čuda, da so se prekrstili v «St. Leonhard in Steiermark,» ko že častijo celó Wolfa. No, vsi še niso zabredli tako daleč; tudi nekaj slovenskih napisov sem zagledal. V misel mi je tudi prišlo, ko sem tako korakal po «kerndeutsch» Št. Lenartu, nekaj o konzumnem društvu. Poklicani faktorji, mislite o tem! Slovensko ljudstvo, ti pa glej, koga podpiraš ter se ne daj zaničevati!

No, da bi ne dobil kakih jajčih spominov v hrbet, kakor se mi je zgodilo nekoč med viteškimi, junaskimi Celjani, sem jo pobrisal kmalu iz trga. Taki spomini so sicer trajni, a vendar precej neljubi; torej sem se jih bal, zlasti, ker sem imel slučajno novo suknjo, kar, mimogrede povedano, ni moja navada.

Krenil sem jo prišedši na konec trga na desno, proti Sv. Ropertu, da bi obiskal svojega prijatelja. V nos mi je udaril zopern duh iz blatnih travnikov, ki jih je zadnja povoden skoro uničila, v oči pa me je zbodel nemški napis na nekem mlinu: Sollag — Müller (!) No, no, pamet, pamet!... Kako sem se pa še-le začudil, ko sem prišel do cerkve Sv. Roperta. Tam na neki hiši sem bral: «Ludwig Solak's Gasthaus» in pa «Fleischhauerei» na drugi pa Franc (!) Höcht's Hafnerei. «Koliko Nemcev pa stanuje tukaj?» sem vprašal pozneje svojega prijatelja. «Nič!» mi je odgovoril prijatelj smeje se. «Govori se pač mnogo nemški, posebno se odlikujejo v tem naši učitelji, a Nemcev, pri nas ni.» Če je tako, kaj torej pomenijo nemški napisi. Ali slovensko ljudstvo to trpi? Ali nimate dobrega vrlega gostilničarja Majhena, če sem prav izvedel? — Tudi narodnega trgovca imate, če se ne motim. No upamo, da se bo tudi g. Seljak poboljšal; upamo, da bo tudi g. Kranjc pokazal očitno, da je Slovenec, da je naš. No in ti, dragi lončar, za koga pa delaš ti svoje lonce, ali za same Nemce? Presneto malo bi od njih skupil. Vemo, da si drugače dober mož, vemo, da bo kmalu izginil oni napis. Kaj ne? Bralno društvo baje tudi spi. Čas bi bil, da bi se vzdramilo.

Prijatelj moj mi je pri kupici vina pravil čudne reči. Trdil je, da uradujejo vse občine tam okoli nemški, da imajo razun jedne vse samo nemške pečate itd. Zlasti sem se čudil, ko mi je pravil, da uraduje župan Sp. Voličine, ki je zmožen slovenščine v pismu, nemški, a poleg tega bi mu lahko šel tudi njegov sin na roko. Čudno, jako čudno! Če bi me prijatelj moj ne obdržal s svojo šaljivostjo pri dobri volji, bi se poslavljajal od sv. Roperta s prav žalostnimi spomini. — O svojem daljnem potovanju po Slov. goricah bom poročal drugič, če bo drago Vam, g. urednik, in pa cenjenim bralcem.

Od Sv. Tomaža blizu Velikenedelje. (Bauernverein.) Gospod urednik! Pred nekolimi tedni poročal vam je vaš savski dopisnik o nekem «Bauernvereinu» pri Svet. Tomažu in je imenoval ustanovnike ničle. Temu pa ni tako. Niso ničle. Gospod «obman» je visoko učeni mož, kajti kot korporal pri vojaki in doma od svoje žene se je naučil toliko nemškega, da zna sedaj nemščino izborno pačiti, in kadar mu kdo narekuje, celo nemško pisati, če tudi ne brez kozlov. Tudi po svojem delovanju ni ničla. Da bi svoje rojake osrečil, odločil se je ustanoviti Bauernverein, kateremu se je kot

«obman» postavil na čelo. Za «kasirja» imenoval je kar dva možiceljna, ki sta obadva pevca in godca, prvi že doslužen, drugi pa še le začetnik. Za ude je vjel le jednega čednega kmeta in tri hišne posestnike, kateri pa so slovesno obljubili, da pridejo k pauern-puntarskim veselicam vselej le v bregušah in brez mošnje. Zakaj neki ta obljuba? Ljudje pravijo, da so jim pridne žene za veselice zagrozile, da jim bodo vsakokrat hlače slekle in mošnje odvzele. Obman ima društvo, ima kasirja, ima ude in sedaj bi rad imel tudi veselico.

Pri Sv. Tomažu so trije gostilničarji, pa — čast njim bodi — nobeden noče pauern-puntarjem prepustiti svojih prostorov za ustanovno veselico, če ravno bi ta neki veliko nesla. Ker pa ni veselice, užaljeni so vsi udje tako močno, da sedaj terjajo svoje darovane krone nazaj in izstopajo iz društva. Le prvi «kasir» je ostal še zvest svojemu «obmanu,» kateri se prav kislo drži in hoče s svojim društvom pobegniti od nevhvaležnih Tomaževčanov nekam med kimovce in hubarje. Srečno pot! Le pojdit, saj pri Sv. Tomažu ni prostora za zloglasno pauern-puntarsko društvo. Žvabski.

Iz slovensk. Štajarja. (Slovenski trgovski pomočniki!) Vsi rokodelci in kmetje praznujejo Gospodov dan t. j. nedeljo, da si odpočijejo in se njih duh malo razvedri. Samo v vašem stanu je ravno obratno. Celi teden od ranega jutra do poznega večera ste vpreženi v delo, v nedeljo pa, ki je od nekdaj za posvečevanje odločena, pa še morate veliko bolj delati. Le proti večeru imate sedaj par uric prosto, kadar že nedelja itak nima več svojega polnega pomena.

Dragi slov. trgovski pomočniki! Če vam je na praznovanju nedelje kaj ležeče, potegujte se za nedeljski počitek z vsemi močmi! Naj se izda odlok, da bi bile vse prodajalnice v nedeljo celi dan zaprte, kakor so že na Dunaju. Zato je treba v vsakem okraju, kjer so zavedni trgovski pomočniki, da se s pismeno prošnjo in s podpisami vseh trgovskih pomočnikov obrnejo v tej zadevi do trgovskega ministra ali državnega zbora na Dunaju. Gotovo se ne bodo zgoraj vašemu blagemu namenu veliko protivili, vaše želje se bodo prej ali slej izpolnile. Mislim, da se bo našel v vsakem kraju tudi kak dobrotljiv pomagalec, ki bo pomagal vašemu načrtu. Brzo se tedaj postavite na noge!

Št. Jurij ob Ščavnici. (Narodno življenje.) Pri nas se je zopet začelo nemškutariti. V sredini lepe jurijske okolice (Videm) bi tujec niti ne spoznal, da je v slovenski vasi, ker mu zmiraj le nemške besede na ušesa udarjajo. A upamo, da bode drugače. Z veseljem opazujemo, da je mladina začela pridno čitalnico obiskovati, in nasledki se že poznajo. Poglejmo v Selišče! Fantje so se tam zavezali, da se ne bodo nobenega pijančevanja in ponočevanja udeleževali, se zmiraj lepe slovenščine vadili in si za geslo izvolili: Bog in narod. Sprosil so si tudi od vaščanov dovoljenje, da smejo sredi vasi lipo vsaditi, da bi se tako tudi potomci spominjali petdesetletnice sedanjega cesarja. A žal, našel se je zločinec, kateri jo je zlomil in nadpis odstranil. Tukaj imamo tudi tamburaše, ki obiskujejo prav pridno svoje vaje. Le tako naprej! Vsaki glas tamburice naj vzbuja v Vas večji pogum, večjo ljubezen do naroda, kateri imenuje to godbo svojo in Vaše srce bode blago in vsprejemljivo za blage vzvišene smotre.

Vsi Jurijski pa se držite gesla: Bodimo narodni! Izbacnite vse, kar ima nemškutarski duh. Delujte tudi na to, da se nemško povelje pri gasilcih odpravi, in ako se to ne da, osnujte slovensko gasilno društvo. Naprej zastava Slave!

Iz Sentilja. (Cesarska slavnost.) Slovenci so udani svojemu cesarju. Dokazov udanosti je nebroj. Sedanji cesar vladajo Slovence že petdeset let. Cesarski prestol so namreč zasedli 2. decembra 1848. Tekom